

Begroting 2010

De Intergemeentelijke **S**ociale **D**ienst is een samenwerkingsverband tussen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. <i>Algemene uitgangspunten</i>	4
2. <i>Organogram</i>	5
3. <i>Programma Werk en Inkomen 2010</i>	7
3.1. <i>Algemeen</i>	7
3.2. <i>Aanpak 2010</i>	7
4. <i>Activering en Uitstroom</i>	9
4.1. <i>Jongeren van 16 tot 27 jaar</i>	9
4.2. <i>Werkaanvaardingspremie</i>	9
4.3. <i>Zelfstandigen</i>	9
4.4. <i>Kunstenaars</i>	9
4.5. <i>Financiering WWB werkdeel</i>	9
5. <i>Participatie</i>	11
5.1. <i>Kinderopvang</i>	11
5.2. <i>Wet Inburgering (WI)</i>	11
5.3. <i>Vrijwilligerspremie</i>	11
5.4. <i>Meedoen</i>	11
5.4.1. <i>Meedoen Kinderen</i>	12
5.4.2. <i>Meedoen ouderen, chronisch zieken en gehandicapten</i>	12
5.4.3. <i>Kindervakantieweken</i>	12
6. <i>Inkomensondersteuning</i>	14
6.1. <i>WWB Inkomensdeel</i>	14
6.2. <i>Schuldhelpverlening</i>	14
6.3. <i>Kwijtschelding</i>	15
6.4. <i>Bijzondere bijstand</i>	15
6.5. <i>Langdurigheidstoelage</i>	15
6.6. <i>Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers (IOAW)</i>	15
6.7. <i>Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandige (IOAZ)</i>	16
6.8. <i>Buitenvoorziening bijstand</i>	16
6.9. <i>Klantaantallen</i>	16
7. <i>Handhaving</i>	19
8. <i>Financiële vertaling van de beleidskaders voor de ISD</i>	20
8.1. <i>Meerjarenraming</i>	21
9. <i>Verplichte paragrafen</i>	22
9.1. <i>Bedrijfsvoering</i>	22
9.1.1. <i>Formatie berekening</i>	22
9.1.2. <i>Externe financiering loonkosten</i>	22
9.1.3. <i>Klantmanagement</i>	22
9.1.4. <i>Administratieve lastenverlichting</i>	23
9.1.5. <i>Samenwerking in Baanzicht</i>	23
9.2. <i>Weerstandsvermogen</i>	23
9.2.1. <i>Reserve Bedrijfsvoering</i>	23
9.2.2. <i>Voorziening Bijstandsdebiteuren</i>	23
9.2.3. <i>Overige producten</i>	23
10. <i>Risicoparagraaf</i>	25
10.1.1. <i>Klantaantallen</i>	25
10.1.2. <i>Risicogebieden bedrijfsvoering</i>	25
10.1.3. <i>Financieringssystematiek WWB</i>	25
10.1.4. <i>Digitaal Klant Dossier</i>	26
10.1.5. <i>Schuldhelpverlening</i>	26
10.2. <i>Financiering</i>	26

10.2.1.	Risicobeheer	26
10.3.	Kasgeldlimiet	26
10.4.	Renterisico.....	26
10.5.	Kredietrisico.....	26
10.5.1.	Treasury	27
10.6.	Leningen	27
10.6.1.	Kasbeheer	27
10.7.	Geldstromen	27
10.8.	Saldobeheer	27
10.9.	Administratieve organisatie en interne controle	27
11.	<i>Bedrijfsvoeringsbegroting</i>	28
11.1.	Personeelskosten	28
11.2.	Overige bedrijfsvoeringskosten	29
12.	<i>Verdeling bedrijfsvoeringkosten ISD</i>	31

1. Algemene uitgangspunten

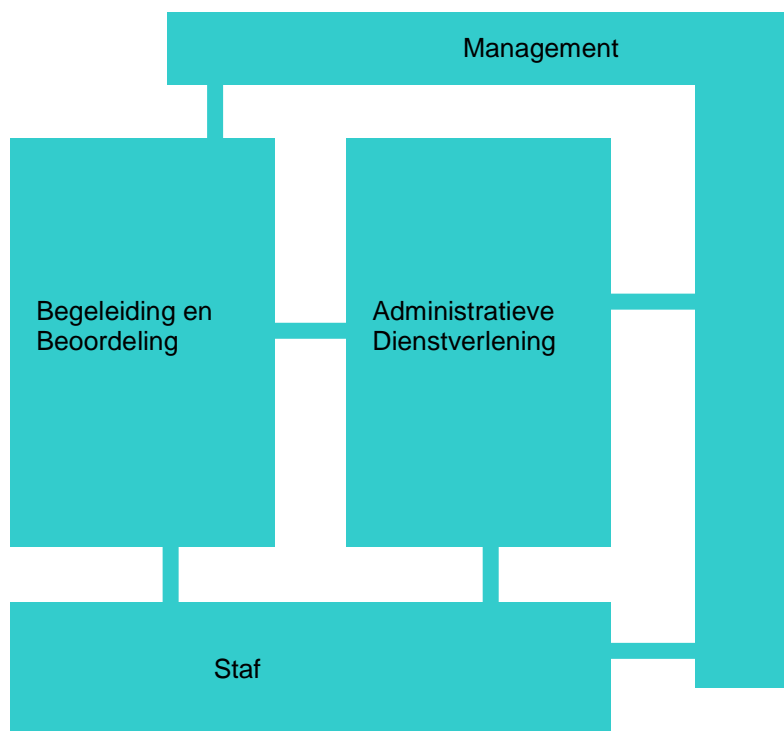
De begroting 2010 van de ISD AAT kent als basis een aantal algemene uitgangspunten:

- Het aantal verstrekte WWB uitkeringen is gebaseerd op een scenario waarbij de stand op 31-12-2008 de basis is. Gelet op de economische ontwikkelingen een stijging van het klantenbestand in 2009 met 8% en in 2010 met 6% uitkomend op een gemiddeld aantal in 2010 van 2.188 per maand.
- Het macrobudget voor het fonds werk en inkomen is gebaseerd op de huidige bekend zijnde cijfers. Het budget wordt verhoogd als de uitkeringen met 12.500 stijgen. Deze stijging is nog onbekend en bij de berekening van het budget is hier geen rekening mee gehouden.
- Bij prijsgevoelige onderdelen is een prijsindexatie toegepast van 1,25% gebaseerd op berekeningen van de gemeente Assen.
- Het percentage oninbaarheid van bijstandsdebiteuren voor 2010 wordt ingeschat op 20% conform de laatste jaren.
- Voor de berekening van de formatie hebben we voor een deel van de werkzaamheden gebruik gemaakt van een formatiecalculatiemethode, voor de overige formatie hebben we op basis van de klantaantallen een inschatting van de benodigde formatie gemaakt.
- Voor het berekenen van de salarislasten is uitgegaan van een gemiddeld salaris gelijk aan anciënniteit 11 van de standaard schaal van de betreffende functie.
- De huidige CAO loopt tot 1 juni 2009. De onderhandelingen moeten bij het opstellen van begroting 2010 nog worden gestart. Berekeningen betreffende salariskosten, van de gemeente Assen komen tot de volgende inschatting:
  - Looptijd van de nieuwe CAO is 2 jaar.
  - Verhoging 1 juni 2009 met 1,5% ten opzichte salarisniveau februari 2009 en 1 juni 2010 een verhoging met 1%. Totale verhoging salarisniveau 2010 komt daardoor op 2,5%.
- De flexibele beloning is ten opzichte van 2010 geïndexeerd met 1,25%. Per fte is een bedrag € 97,79 beschikbaar.
- Het persoonsgebonden budget bedraagt € 375,-
- Verdeling bedrijfsvoeringskosten op basis van verdeelpercentage begroting 2008
- Diensten die we van gemeente Assen afnemen vallende onder de DVO hebben we begroot op basis van de opgaaf van gemeente Assen.
- Gelet op publicaties gaan wij uit van een BTW tarief van 20% in 2010.
- De BTW is apart opgenomen.

2. Organogram

Binnen de ISD is in 2008 vanuit de veranderende werkwijzen een nieuwe organisatiestructuur tot stand gekomen. We zijn en blijven een lerende organisatie waarin ontwikkeling en verandering normaal is.

Het organogram ziet er als volgt uit:

Begeleiding en beoordeling:

Bestaat uit de onderdelen: Perron J, Klantmanagement, Werkgeversteam, Inburgering, Terugvordering en Verhaal, Inkomen, Handhaving en Balie:

- **Perron J:** heeft tot taak het afhandelen van aanvragen en het beheren van het klantenbestand in het kader van de WW en WWB voor klanten tot 27 jaar. Het team wordt gevormd samen met UWV Werkbedrijf en werkt Baanzicht breed.
- **Klantmanagement:** heeft tot taak het afhandelen van aanvragen en het beheren van het klantenbestand in het kader van de WWB, IOAW, Bbz, IOAZ, WWIK en de bijzondere bijstand binnen de daarvoor gestelde kwalitatieve kaders. Een deel van de formatie werkt integraal met UWV Werkbedrijf waarbij over en weer ook de regelingen worden uitgevoerd.
- **Werkgeversteam:** intergaal team samen met UWV Werkbedrijf voor het benaderen van werkgevers.
- **Inburgering:** richt zich op het (laten) begeleiden van de cliënten in scholings- en reïntegratietrajecten. De werkgelegenheidsunit voert de inburgerings- en reïntegratietaak uit voor de doelgroepen WI, WWB, Nug en Anw. De resultaatgebieden zijn uitstroom (reguliere- en gesubsidieerde arbeid), doorstroom en sociale activering.
- **Terugvordering, Verhaal:** richt zich op het ontvangen van gelden vanuit diverse invalshoeken. Hierbij gaat het om het onderzoeken of de ex-partner bij kan dragen in de uitkeringskosten. Daarnaast richt men zich op onterecht of teveel verstrekte uitkeringen.
- **Inkomen:** houdt zich bezig met de claimbeoordeling
- **Handhaving:** richt zich op het voorkomen en opsporen van misbruik van de regelingen op het gebied van de sociale zekerheid.
- **Balie:** verzorgt de opvang van cliënten aan de balie.

Administratieve Dienstverlening:

Bestaat uit de onderdelen: Uitkeringsadministratie, Incasso, Financiële administratie en Procesondersteuning:

- **Uitkeringsadministratie:** voert werkzaamheden uit op het gebied van het betalen van de diverse uitkeringen (WWB) en aanverwante regelingen zoals de kwijtschelding van belastingen, bijzondere bijstand en meedoenpremies.
- **Incasso:** richt zich op de inning van onterecht of teveel verstrekte uitkeringen.
- **Financiële administratie:** verzorgt de grootboekadministratie.
- **Procesondersteuning:** is verantwoordelijk voor het beheer van de dossiers en doet een aantal ondersteunende werkzaamheden op het gebied van de werk- en inkomensprocessen.

Staf:

Bestaat uit de onderdelen Beleid en Uitvoering, Managementcontrol, Secretariaat, Re-integratieadviseurs en Applicatiebeheer.

- **Beleid en Uitvoering:** ontwikkelt nieuw beleid en evalueert het bestaande beleid, bedrijfskundige advisering en juridische ondersteuning.
- **Managementcontrol:** belast met bedrijfseconomische advisering en kwaliteitszorg
- **Applicatiebeheer:** verantwoordelijk voor technische ondersteuning
- **Secretariaat:** geeft secretariële ondersteuning aan management en dienst op een breed terrein.
- **Re-integratieadviseurs:** hebben inzicht in de reïntegratiemarkt en geven adviezen over in te kopen trajecten en kopen trajecten in.

Management: initieert, ontwikkelt, coördineert en regisseert het strategisch en tactisch beleid.

3. Programma Werk en Inkomen 2010

De programmabegroting is onderverdeeld in vijf beleidsproducten te weten: Inkomenswaarborg, Activering en Uitstroom, Handhaving, Inburgering en Kinderopvang. De beleidsproducten zijn onderverdeeld in beheersproducten die afzonderlijk worden toegelicht met een kostenverdeling per gemeente. Dit hoofdstuk begint met de beleidskaders voor 2010 gevolgd door de kosten, waarna de producten aan bod komen. Jaarlijks zullen de beleidskaders worden vertaald in een jaarplan naar meetbare ambities.

3.1. Algemeen

Begin 2010 zijn er verkiezingen voor een nieuwe gemeenteraad. Hierna worden de nieuwe collegeprogramma's opgesteld. De lokale speerpunten bepalen de opdracht voor de ISD voor de daarop volgende jaren. Het beleidskader WWB wordt hierop afgestemd en aan de (nieuwe) gemeenteraden voorgelegd.

Voor de collegeperiode 2006-2010 is het beleidskader WWB dat bij de invoering WWB in 2004 door de drie gemeenteraden vastgesteld. De inzet van middelen WWB richt zich op reïntegratie, het voorkomen van sociaal isolement, het bieden van inkomensondersteuning en het bestrijden van armoede. Het beleidskader is met gerichte speerpunten uit de collegeprogramma's verder aangescherpt.

Er is een grote eenduidigheid tussen de drie gemeenten op het terrein van Werk en Inkomen. De opdracht naar de ISD is helder en duidelijk: *"Iedereen doet mee"*. Samenwerking, klantgerichtheid en resultaatgerichtheid zijn de sleutelbegrippen bij het realiseren van onze doelen.

De ISD heeft met het UWV en CWI gewerkt aan een professionele organisatie in Baanzicht. Dit heeft geleid tot een integrale dienstverlening voor de klant. Wij mogen ons daarom het eerste 100% Werkplein noemen. Na de opbouw van deze geïntegreerde ketensamenwerking is het tijd voor een verdiepingsslag. Wij willen toe naar een excellente dienstverlening. Hierbij staat het klantgericht denken en werken voorop. Dit moet leiden tot een verdere verhoging van de effectiviteit en een terugdringing van de bureaucratie. De ISD richt zich bij haar uitvoeringsbeleid op een beperking van de instroom door preventie en hoogwaardige handhaving en een bevordering van de uitstroom via maatwerk, samenwerking en innovatie. Hierbij houden we rekening met de huidige economische recessie. De gevolgen hiervan zijn vaak met vertraging zichtbaar in onze regio. In eerste instantie via een toename van WW'ers en een afname van de uitstroom, later met een stijgende instroom in de WWB. In 2010 staan wij dus voor de nodige uitdagingen om onze ambities waar te maken.

Ambities voor 2010

- *De ISD levert een excellente dienstverlening met een hoge klantgerichtheid, effectiviteit en efficiëntie en een lage bureaucratie.*
- *De ISD beperkt de instroom en bevordert de uitstroom.*
- *De ISD gaat vanuit haar sterkte de recessie te lijf.*

3.2. Aanpak 2010

Een recessie treft als eerste de zwakkeren op de arbeidsmarkt. Het zijn vooral de ongeschoolden, jongeren en allochtonen die het meest conjunctuur gevoelig zijn. Oudere werklozen komen ook moeilijker aan een nieuwe baan. De mensen die langs de kant komen te staan (of nu al staan) zijn vaak laag opgeleid en ontberen daarnaast de gewenste werkervaring. De recessie zal dus vooral mensen treffen die minder toegerust zijn om snel weer elders werk te vinden. Het belang is dus dat de met werkloosheid bedreigde werknemers behouden blijven voor de arbeidsmarkt en dat er geen beroep op uitkering nodig is. Het 'Van Werk naar Werk' beleid van minister Donner is hier ook op gericht. Binnen het regionaal arbeidsmarktbeleid zijn deze afspraken te realiseren.

Instrumenten en activiteiten worden ontwikkeld en ingezet om mensen aan het werk te houden via herplaatsingen, mobiliteit, scholing en detachering.

Het is belangrijk dat werknemers en werkgevers ervan doordrongen zijn dat blijvend geïnvesteerd moet worden in de inzetbaarheid van werknemers. Daarnaast moeten wij investeren in ons arbeidsaanbod van niet-werkenden. Het is verstandig om een tijdelijke periode van werkloosheid te benutten voor het verbeteren van kwalificaties. Dit is relevant voor de WW-populatie, maar ook voor een deel van de WWB-instroom. In ruil voor een iets langere periode van werkloosheid is hiermee een bijdrage te

leveren aan het oplossen van knelpunten op de arbeidsmarkt en is een toekomstig beroep op een uitkering te voorkomen. Dit betekent dat er dan op een duurzame plaatsing wordt ingezet.

Ruimhartig beleid wordt toegepast voor inzet van scholingsbudget WWB.

De situatie waarin veel bijstandsgerechtigden zich bevinden is alles behalve rooskleurig. Dit geldt met name voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Als we kijken naar de kenmerken van de huidige bijstandsontvangers (niveau maart 2009) dan zie we dat 46% van hen al langer dan drie jaar van een uitkering afhankelijk is. Een groot deel van hen zelfs al langer dan 5 jaar. Ook is iets meer dan de helft van de bijstandsgerechtigden 45 jaar of ouder, en de helft daarvan is zelfs ouder dan 55 jaar. Dit is een doelgroep die het moeilijk heeft op de arbeidsmarkt.

Reïntegratie van de huidige werkzoekenden is veel vaker een stapsgewijs proces dan een eenmalige sprong van uitkering naar werk. Dat vraagt geduld en dat zullen we moeten opbrengen. Er moet verder gezocht worden naar methoden om een goede aansluiting te verkrijgen bij de behoeften van de werkgevers nu en in de toekomst.

Het re-integratiebeleid sluit goed aan op de huidige en toekomstige vraagzijde van de arbeidsmarkt.

Het werkgeversteam van Werkplein Baanzicht vraagt de werkgevers om de minder goed inzetbare kandidaten een kans te geven. Hiervoor moeten ze weten waar werkgevers behoefte aan hebben. Het werkgeversteam zoekt hiervoor actief het contact met de werkgever om te bepalen welke instrumenten moeten worden ingezet. Het gaat vooral om de juiste match tussen de persoonlijke kenmerken, kansen en afstand tot de arbeidsmarkt van de cliënt en de instrumenten die kunnen worden ingezet.

Instrumenten als loonkostensubsidies, proefplaatsingen, scholingssubsidies en de inzet van jobcoaches bieden we op maat aan voor de moeilijke doelgroep.

Werkgevers hebben behoefte aan inzetbare medewerkers. Een substantieel deel van ons bestand voldoet hier momenteel niet aan. Voor die werkzoekenden staat het opdoen van algemene vaardigheden centraal. Wij bieden een op maat gesneden programma aan, dat inspeelt op de individuele belemmeringen en kansen van de werkzoekende. Het aanbod moet bijdragen aan het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van de deelnemers.

De werkzoekenden benaderen we ook aanbodgericht om hun inzetbaarheid te vergroten.

De ISD gemeenten werken momenteel aan een nota arbeidsmarktbeleid. Wij willen bovenstaande punten graag meegeven, want een goede regionale visie op de arbeidsmarkt draagt bij aan de versterking van de positie van de werkzoekenden aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

4. Activering en Uitstroom

De missie van Baanzicht luidt “Wij zorgen ervoor dat onze klanten direct op weg gaan naar werk”. Samen met onze Baanzichtpartners geven wij hier invulling aan door iedere klant een individueel traject aan te bieden. Sommige klanten zijn geholpen met het samen doornemen van vacatures, een andere klant heeft een uitgebreid traject nodig voor de weg naar werk.

WWB klanten met een langere afstand naar werk kunnen deelnemen aan een reïntegratietraject. Het reïntegratietraject is afgestemd op de persoonlijke wensen en behoeften om zo de stap naar werk te verkleinen. Vanuit het WWB Werkdeel is een brede waaier aan trajecten beschikbaar zodat voor iedereen een traject mogelijk en bespreekbaar is.

4.1. Jongeren van 16 tot 27 jaar

Het wetsvoorstel 'Wet Investeren in Jongeren '(WIJ)’ verplicht gemeenten, jongeren van 18 tot 27 jaar die zich melden voor een uitkering een aanbod te doen. Dit kan een baan zijn, een vorm van scholing of een combinatie van beide, afgestemd op de situatie van de jongeren. Bij acceptatie van het leeraanbod krijgen de jongeren, waar nodig een inkomen dat even hoog is als de bijstandsuitkering. Als zij het aanbod niet accepteren dan krijgen zij ook geen uitkering van de gemeente. Op dit moment werkt Perron J op een dergelijke manier. Alle jongeren die zich melden voor een uitkering krijgen een aanbod. Vanuit de Taskforce Jeugdwerkloosheid kwam naar voren dat juist de onzichtbare groep jongeren, jongeren die nergens bekend zijn, een risicogroep vormen voor langdurige werkloosheid. Door de WIJ is de kans groter dat deze groep onbereikbaar blijft. Welke invloed deze wet zal hebben op de instroom in de WWB is vooralsnog onduidelijk.

4.2. Werkaanvaardingspremie

WWB werkkanten zijn mensen die een beroep doen op de WWB en binnen een jaar naar werk zijn toe te leiden. Voor deze mensen zijn o.a. cursussen solliciteren, representatiecursussen beschikbaar welke uit het WWB Werkdeel bekostigd worden. Om mensen te stimuleren om onafhankelijk van een WWB uitkering te komen zijn werkaanvaardingspremies beschikbaar.

4.3. Zelfstandigen

Het huidige kabinet wil het starten van een eigen bedrijf stimuleren. De ISD kan mensen helpen met het verkrijgen van startkapitaal voor bijvoorbeeld aanloopkosten, de aanschaf van bedrijfsmateriaal en voorraad of de verbouwing van een bedrijfspand. Als een gevestigde zelfstandige tijdelijk niet meer in zijn onderhoud kan voorzien kan men onder voorwaarden ook in aanmerking komen voor de regeling Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz). Door enerzijds het extra stimuleren van ondernemerschap en anderzijds de invloed van de recessie verwachten we in 2010 een toename van het beroep op de Bbz.

4.4. Kunstenaars

Als de klant wil gaan werken als kunstenaar of als de klant al werkt als kunstenaar, kan hij/ zij in aanmerking komen voor een uitkering op basis van de Wet Werk en Inkomen Kunstenaars (WWIK). Startende kunstenaars kunnen deze regeling gebruiken bij de opbouw van een winstgevend beroepspraktijk. Gevestigde kunstenaars kunnen met deze uitkering een tijdelijke terugval in het inkomen opvangen. De uitkering voorziet in een inkomen op bijstandsniveau. Gemeente Assen is voor deze regeling een centrumgemeente, wat wil zeggen dat zij deze regeling uitvoert voor de gehele provincie Drenthe. De WWIK-uitgaven worden voor 100% door het rijk vergoed.

4.5. Financiering WWB werkdeel

Vanaf 2009 is er geen specifiek WWB W-deel meer, maar maakt het werkdeelbudget onderdeel uit van het zogenaamde Participatiebudget. Gemeenten kunnen met het Participatiebudget reïntegratievoorzieningen, inburgeringsvoorzieningen, educatie-opleidingen en combinaties van deze voorzieningen financieren voor een brede doelgroep van iedereen van 18 jaar en ouder. De middelen kunnen breed ingezet worden. De rijksbijdrage voor reïntegratie wordt voor een deel gebaseerd op uitgaven in het verleden en daarnaast op objectieve criteria die per gemeente verschillend kunnen zijn en afhankelijk zijn van de structuur van die gemeente. Reeds enige jaren wordt landelijk het macrobudget voor reïntegratie onderbenut. Het gevolg hiervan is dat deze naar beneden is bijgesteld. Het budget op gemeenteniveau is voor 2010 nog niet bekend wel het macrobudget 2010 en dit laatste budget heeft als basis gediend voor de berekening voor de budgetten. De afwijking ten opzichte van 2009 wordt veroorzaakt doordat bij het opstellen van de begroting 2009 het meerjarig macrobudget nog niet bekend was.

Vanaf 2008 is een deel van de bedrijfsvoering van de ISD gedekt door het W-deel. De achterliggende gedachte daarachter is om het W-deel optimaal te benutten. In het verleden moest door onderbenutting zelf een deel van de jaarlijkse rijksbudgetten terugbetaald worden. Primair moeten de reïntegratiemiddelen beschikbaar zijn voor de klant. Secundair voor de bedrijfsvoering en dan alleen als het budget toereikend is. Het deel van het budget wat onbenut is geweest in een jaar wordt doorgeschoven en in een voorziening gestort. Vanaf 2009 worden de voorziening geparkeerd bij de gemeenten.

Aa en Hunze

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Lasten				
WWB werkdeel	1.472	1.035	935	100
Zelfstandigen	347	320	375	-55
Kunstenaars	0	0	0	0
Totaal lasten	1.819	1.355	1.310	45
Baten				
WWB werkdeel	1.472	1.035	935	-100
Zelfstandigen	347	320	375	55
Kunstenaars	0	0	0	0
Totaal baten	1.819	1.355	1.310	45
Saldo	0	0	0	0

Assen

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Lasten				
WWB werkdeel	8.205	6.431	6.894	-463
Zelfstandigen	1.247	1.200	1.300	-100
Kunstenaars	194	230	230	0
Totaal lasten	9.646	7.861	8.424	-563
Baten				
WWB werkdeel	8.205	6.431	6.894	463
Zelfstandigen	1.247	1.200	1.300	100
Kunstenaars	194	230	230	0
Totaal baten	9.646	7.861	8.424	563
Saldo	0	0	0	0

Tynaarlo

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Lasten				
WWB werkdeel	1.087	649	718	-69
Zelfstandigen	291	200	350	-150
Kunstenaars	0	0	0	0
Totaal lasten	1.378	849	1.068	-219
Baten				
WWB werkdeel	1.087	649	719	69
Zelfstandigen	291	200	350	150
Kunstenaars	0	0	0	0
Totaal baten	1.378	849	1.068	219
Saldo	0	0	0	0

5. Participatie

5.1. Kinderopvang

Voor ouders met één of meer kinderen kan voor het volgen van een reïntegratietraject of bijvoorbeeld een studie, kinderopvang nodig zijn. Hiervoor kan de klant, indien de klant tot de doelgroep behoort, een beroep doen op de wet Kinderopvang. Deze wet regelt dat de gemeente het ontbrekende werkgeversdeel van de kosten van kinderopvang en de compensatie van de eigen bijdrage betaalt.

Tot de doelgroep behoren onder andere:

- Ouders die een re-integratietraject volgen en die vallen onder de WWB, WWIK, IOAW, IOAZ en de WW;
- Nieuwkomers die een inburgeringstraject volgen (WI);
- Tienermoeders die een studie of reïntegratietraject volgen;
- Sociaal medisch geïndiceerden.

De gemeenten ontvangen hiervoor een vergoeding die aan het gemeentefonds wordt toegevoegd. Het verschil ten opzichte van de begroting 2009 komt omdat er door de stijging van het aantal klanten er meer beroep gedaan wordt op de regeling.

5.2. Wet Inburgering (WI)

Ingaande 1 januari 2009 maken de middelen voor de inburgeringsvoorzieningen deel uit van het Participatiebudget. Vanaf 2010 is niet alleen de rechtmatigheid van de uitgaven bepalend voor de afrekening met het rijk, ook het leveren van prestaties. De verdeling van het budget 2012 is wordt hierdoor bepaald. De verantwoording van de budgetten die in 2007, 2008 en 2009 zijn ontvangen vinden plaats bij de gemeenterekening 2011 dus begin 2012. De gemeenten dienen de niet bestede voorschotten van het rijk over die jaren reserveren voor afrekening.

De in deze begroting opgenomen bedragen voor inburgering zijn gebaseerd op dit onderdeel van het participatiebudget. De verwachting is dat het budget voor 2010 toereikend is om de kosten van inburgeringstrajecten en uitvoering te dekken ook omdat het onbenutte deel uit 2007, 2008 en 2009 ook aangewend kan worden als het budget 2010 niet toereikend is. Een deel van de kosten, dit is als de inburgeraar een WWB uitkering ontvangt, kan gedekt worden uit het reïntegratiedeel van het Participatiebudget.

5.3. Vrijwilligerspremie

Is men aangewezen op een bijstandsuitkering en in staat tot het uitvoeren van vrijwilligerswerk dan heeft men misschien nog recht op een vrijwilligerspremie. Deze premie wordt beschikbaar gesteld uit het WWB werkdeel en kan een onderdeel vormen van een reïntegratietraject. Voor participatieklanten houdt een reïntegratietraject over het algemeen in het vergroten van de persoonlijke bewegingsruimte. Vrijwilligerswerk in buurthuis of sportclub. Doet u vrijwilligerswerk in het kader van een reïntegratietraject dan bedraagt de vergoeding maximaal € 1.500 op jaarbasis en heeft dit geen gevolgen voor de bijstandsuitkering. Deze premie kan in bepaalde gevallen gedekt worden uit het WWB werkdeel.

5.4. Meedoen

Ieder mens heeft recht op een plek in de samenleving. Elke inwoner van ons verzorgingsgebied heeft recht op meedoen in de maatschappij. Het inkomen mag geen belemmering vormen om mee te doen. Daarom is er voor mensen met een inkomen tot 120% van het bestaansminimum een scala aan mogelijkheden ontwikkeld om meedoen in de maatschappij mogelijk te maken. Voor meedoen zijn een aantal aandachtsgroepen benoemd, dit zijn de ouderen, chronisch zieken, gehandicapten en jongeren tot 18 jaar, groepen die makkelijk buitenspel dreigen te komen.

De premie is onder andere bedoeld om lid te worden of te blijven van een (sport)vereniging, deel te nemen aan culturele activiteiten, lidmaatschap bibliotheek. Het Meedoen Mogelijk Maken beleid is een deel van het totale minimeerbeleid waar ook de PC-project, bijzondere bijstand, kwijtschelding gemeentelijke belastingen, jeugdvakantieweken voor de inwoners van de gemeente Assen, schuldhelpverlening, tegemoetkoming kinderopvang en voor 2008 ook de eenmalige uitkering onder vallen. De uitgaven en aantallen voor 2010 zijn voornamelijk gebaseerd op de verstrekking in 2008 omdat wij uit berekeningen de indruk hebben de doelgroep bereikt te hebben.

5.4.1. Meedoen Kinderen

Er zijn kinderen die opgroeien in armoede. Zij lopen grote kans als volwassene later ook in armoede te leven. Kinderen moeten kansen krijgen om de kwaliteiten te ontwikkelen die ze in zich hebben, ongeacht de financiële positie van hun ouders. De voorzieningen die hiervoor nodig zijn, brengen noodzakelijke kosten voor de gebruiker met zich mee.

Voor kinderen 6 tot 18 jaar die het basisonderwijs of voortgezet onderwijs volgen is een meedoenpremie beschikbaar. Eén keer in de vier jaar heeft men recht op een bedrag voor de aanschaf van een computer plus de kosten van een internetabonnement. Voor kinderen die voor het eerst naar de middelbare school gaan, is er een extra hoge tegemoetkoming die de aanschaf van zaken die men voor het eerst koopt als men naar de middelbare school gaat mogelijk maakt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan schoolboeken of een schooltas. Ook voor inwonende kinderen is een meedoenpremie beschikbaar. Deze premie kan gebruikt worden voor o.a. het lidmaatschap van een (sport)vereniging, of bijvoorbeeld muziekles. Op basis van GBA-gegevens, de leerlingenadministratie en ervaringscijfers is in onderstaande tabellen de verwachting voor 2010 weergegeven:

5.4.2. Meedoen ouderen, chronisch zieken en gehandicapten

Voor dit onderdeel geldt dat in de loop van 2009 de meedoenpremies voor chronisch zieken en gehandicapten worden ondergebracht bij de langdurigheidstoelage. Op het moment van totstandkoming van de begroting kunnen wij hier nog geen rekening mee houden aangezien de gemeenteraden hier nog geen uitspraak over hebben gedaan. De meedoenpremies voor de totale doelgroep worden in deze begroting waarom onder het totale meedoen beleid gepresenteerd.

Bovenstaande kosten zijn opgenomen in het totaal begrotingsbedrag van Meedoen onder 2.1 In 2008 zijn de kosten verantwoord bij de bijzondere bijstand. Om te komen tot een betere en transparantere verantwoording voor dit onderdeel te komen, zijn de kosten nu opgenomen onder het meedoen.

5.4.3. Kindervakantieweken

Ieder kind heeft recht op vakantie. Dit is niet altijd mogelijk omdat er simpelweg geen geld voor is. Voor kinderen die opgroeien in een situatie op of rond het bestaansminimum is voor kinderen tussen de 8 en 16 maximaal € 300,- per kind beschikbaar. De gemeente Assen heeft hiervoor een budget gereserveerd van € 100.000,-. De financiering van de kindervakantieweken voor de kinderen uit de gemeenten Aa en Hunze en Tynaarlo geschiedt in samenwerking met externe partijen.

Aantallen Meedoen

Aantallen	Schoolgaande kinderen	Brugklassers	PC's aan brugklassers	Internet vergoeding	Chronisch zieken etc.
Aa en Hunze	250	20	20	80	300
Assen	1.500	100	100	270	1.000
Tynaarlo	210	20	20	80	250
Premiebedrag	€ 215	€ 520	€ 900	€ 215	

De kosten Meedoen:

Bedragen in euro's	Schoolgaande kinderen	Brugklassers	PC's aan brugklassers	Internet vergoeding	Chronisch zieken etc.	Totaal
Aa en Hunze	53.750	10.600	18.000	17.200	120.000	219.550
Assen	322.500	53.000	90.000	58.050	400.000	923.550
Tynaarlo	45.150	10.600	18.000	17.200	100.000	190.950
Totaal	421.400	74.200	126.000	92.450	620.000	1.334.050

Aa en Hunze

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Lasten				
Kinderopvang	16	20	26	-6
Wet Inburgering	23	101	46	55
Meedoen	153	198	220	-22
Totaal lasten	192	319	292	33
Baten				
Kinderopvang	16	20	26	6
Wet Inburgering	23	101	46	-55
Meedoen	153	198	220	22
Totaal baten	192	319	292	-33
Saldo	0	0	0	0

Assen

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Lasten				
Kinderopvang	135	110	187	-77
Wet Inburgering	194	611	584	27
Meedoen	689	678	924	-246
Totaal lasten	1.018	1.399	1.695	-296
Baten				
Kinderopvang	135	110	187	77
Wet Inburgering	194	611	584	-27
Meedoen	689	678	924	246
Totaal baten	1.018	1.399	1.695	296
Saldo	0	0	0	0

Tynaarlo

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Lasten				
Kinderopvang	10	15	23	-8
Wet Inburgering	46	195	287	-92
Meedoen	169	198	191	7
Totaal lasten	225	408	501	-93
Baten				
Kinderopvang	10	15	23	8
Wet Inburgering	46	195	287	92
Meedoen	169	198	191	-7
Totaal baten	225	408	501	93
Saldo	0	0	0	0

6. Inkomensondersteuning

Is de klant ondanks hiervoor genoemd aanbod niet in staat om zelf te voorzien in een bestaan boven het sociaal minimum dan heeft men recht op een (gedeeltelijke) WWB uitkering. Gezien de economische neergang waarin wij nu verkeren, is de verwachting dat het beroep dat op de WWB wordt gedaan, groter wordt. Het CPB verwacht voor 2009 een werkloosheidspercentage van 5,5% en voor 2010 van 8,75%. Vanuit deze onzekere situatie hebben wij een prognose gemaakt van de te verwachten aantal uitkeringen. We hebben hierbij een onderscheid gemaakt in de volgende groepen:

- Jongeren tot 27 jaar
- Zorgklanten
- Participatieklanten
- Werkklanten
- Zak & kleedgeldklanten

Wij hebben een groep klanten, de zorgklanten, die altijd afhankelijk zullen blijven van een bijstandsuitkering. Voor deze groep mensen bestaat meedoen hoogstens uit b.v. een paar uur vrijwilligerswerk per week. Deze groep klanten staat dicht bij de WMO doelgroep. Daarnaast is er een groep participatieklanten. Dit zijn klanten die op termijn nog (deels) uit kunnen stromen naar regulier werk of een gesubsidieerde baan. Deze groep klanten hebben de meeste ondersteuning nodig in de vorm van reïntegratietrajecten of bijv. werkervaringsbanen,

Omdat we tijdens de begroting 2009 nog geen onderscheid maakten tussen de diverse klantgroepen, staat in deze kolom het aantal klanten in één cijfer. In de kolommen prognose 2009 vindt u wel een onderverdeling van de diverse klantgroepen. De onderverdeling tussen werkklanten en participatieklanten hebben we gemaakt op basis van een bestandsanalyse. De verdere verfijning van participatieklanten en zorgklanten hebben we gemaakt op basis van externe onderzoeksgegevens. Met ingang van 2010 gaat de uitvoering van de 65+ over naar de Sociale Verzekeringsbank.

6.1. WWB Inkomensdeel

Voor de financieringssystematiek verwijzen we naar het hoofdstuk Risicoparagraaf. Voor het berekenen van het WWB I-deel budget zijn we uitgegaan van de macrobudgetten die voor de lange termijn zijn vastgelegd. We hebben het aandeel wat de gemeenten in 2009 hadden in het macrobudget doorgetrokken naar het macrobudget van 2010. In hoeverre het macrobudget voor 2009 nog aangepast gaat worden voor loon- en prijsstijgingen is nu nog niet in te schatten.

Op basis van het (voorlopig) budget voor het I-deel, inschatting van de debiteurenontvangsten en de verwachte uitkeringskosten die gebaseerd zijn op de eerder vermelde klantaantallen is de berekening van het saldo als volgt:

Voor alle drie de gemeenten is er in 2010 een tekort op de uitvoering van de WWB. Voor de gemeenten Aa en Hunze en Tynaarlo zijn er mogelijkheden om het tekort te verlagen. Voor Aa en Hunze kan een beroep worden gedaan op de incidenteel aanvullende uitkering (IAU), omdat het tekort meer dan 10% van het jaarbudget bedraagt. Voor Tynaarlo, die reeds meerdere jaren met een tekort geconfronteerd wordt, is er de meerjarige aanvullende uitkering (MAU).

Ontwikkelingen I-deel

Aanpassing van het macrobudget naar boven of naar beneden is aan de orde als de afgesproken bandbreedte van 12.500 werkloze huishoudens wordt overschreden. Gelet op de landelijke ontwikkeling is er wel de verwachting dat het macrobudget naar boven zal worden bijgesteld. Het is echter onbekend wat de exacte aanpassing van het macrobudget zal inhouden. Ook wat de uiteindelijke verdelingsmaatstaven zullen zijn en daardoor de financiële gevolgen voor de gemeenten. Als gevolg van deze onzekerheid is bij het opstellen van de begroting voor 2010 uitgegaan van het op dit moment bekende macrobudget voor 2010.

6.2. Schuldhelpverlening

Mensen kunnen om verschillende redenen een beroep moeten doen op de schuldhelpverlening. Door het aanpakken van de schuldenproblematiek kan men onder andere de stap naar het volwaardig meedoen aan de maatschappij verkleinen. Vormt het schuldhelpverleningstraject een onderdeel van het reïntegratietraject, dan kunnen deze kosten deels uit het WWB Werkdeel bekostigd worden. Schuldhelpverlening kan zo een onderdeel zijn van de weg op weg naar werk.

Het gebruik van de diensten van de GKB is de laatste jaren behoorlijk gestegen en daarmee ook de kosten voor de aangesloten gemeenten. Volgens de informatie van de GKB zal er sprake zijn van een stijging van 25%. Wij hebben deze stijging meegenomen op basis van de werkelijke uitgaven 2008.

Bij de berekening van de hoogte voor de gemeenten zijn wij uitgegaan van:

- de aantallen voor 2010 zijn aangesloten bij de aantallen van 2008 met daarbij een stijging van 25%;
- voor 2010 is een prijsindexatie van 2% toegepast;
- ook is voor 2010 rekening gehouden met de kosten die ten laste van het WWB werkdeel kunnen worden gebracht waardoor de gemeentelijke bijdragen lager uitkomen.

In het bestuursakkoord tussen het Rijk en de gemeenten is afgesproken om het aantal huishoudens met problematische schulden terug te dringen. In 2010 wordt hiervoor een bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd.

6.3. Kwijtschelding

Met ingang van 1 januari 2006 is geen sprake meer van kasstromen tussen de ISD en de deelnemende gemeenten. Daarom nemen wij in de begroting geen bedragen meer op. De ISD voert de regeling wel uit. De gemeente verwerkt de financiën intern.

Voor 2010 gaat de ISD uit van in totaal 2.390 toegekende aanvragen: 140 voor Aa en Hunze, 1.950 voor Assen en 300 voor Tynaarlo.

6.4. Bijzondere bijstand

Voor kosten voortvloeiende uit bijzondere omstandigheden, waar de algemene bijstand niet in voorziet en als er geen of onvoldoende financiële draagkracht is, kan bijzondere bijstand verstrekt worden. Zaken die in aanmerking komen voor een uitkering in het kader van de bijzondere bijstand zijn o.a. gehoortoestellen, extra stookkosten (bijvoorbeeld bij reuma), de eigen bijdrage voor tandartskosten of andere medische kosten, reiskosten en psychotherapie. Bijzondere bijstand is voor kosten die noodzakelijk zijn voor het bestaan.

Voor sommige aanvragen hoeft de klant zelfs niet meer naar Baanzicht, we spreken dan van het zogenaamde "blind date" principe, men krijgt ambtshalve een toekenning. Door het steeds beter bereiken van de doelgroep wordt het niet-gebruik steeds verder teruggedrongen en komt het geld daar waar het nodig is.

Door het vereenvoudigen van de aanvraagprocedures wordt de doelgroep beter bereikt. Dit heeft tot gevolg dat dit tot hogere uitgaven heeft geleid in 2008. In de rekening zijn ook de uitgaven voor meedoen ouderen en chronisch zieken voor een bedrag van ruim € 500.000,- opgenomen. Ten behoeve van een transparante verantwoording zijn de meedoenpremies voor de genoemde doelgroep apart opgenomen in paragraaf 5.4. Dit verklaart het verschil tussen rekening en begroting 2010.

6.5. Langdurigheidstoeslag

Voor mensen die langdurig op het bestaansminimum verkeren is er de langdurigheidstoeslag. Deze toeslag ontvangt de klant bovenop de uitkering. De toeslag kan ook worden toegekend aan mensen die een minimuminkomen hebben uit werk en die geen uitzicht hebben op een hoger inkomen. Dit heeft onder meer tot gevolg dat als de klant bijstand ontvangt, de klant de langdurigheidstoeslag niet kwijtraakt als hij/zij gaat werken tegen een laag inkomen. Dat maakt werken extra aantrekkelijk.

Voorheen zaten de middelen voor de langdurigheidstoeslag in het WWB macrobudget. Met ingang van 1 januari 2009 is het budget voor de langdurigheidstoeslag overgeheveld naar het Gemeentefonds. De verdeelmaatstaven van het gemeentefonds zijn afwijkend van de verdeelmaatstaven van het WWB Inkomensdeel budget. Dit heeft als onvermijdelijk gevolg dat er in enige mate herverdeling optreedt van de middelen die met de langdurigheidstoeslag zijn gemoeid. Kleinere gemeenten gaan er overwegend op vooruit. Voor de gemeenten zijn hier onderstaande bedragen mee gemoeid, gebaseerd op de rekening van 2008 welke nog verantwoord staat onder het beleidsproduct Inkomenswaarborg.

6.6. Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers (IOAW)

De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) is een inkomensvoorziening voor oudere werkloze werknemers. Zij kunnen in aanmerking komen voor een IOAW-uitkering als de uitkering op basis van de Werkloosheidswet (WW) is afgelopen. De IOAW-uitkering is een aanvulling op het (gezins)inkomen tot bijstandsniveau.

Bij het opstellen van de begroting 2009 werd uitgegaan dat de IOAW ingaande 1 januari 2009 zou worden vervangen door de Inkomensvoorziening voor Oudere Werklozen (IOW). Een verschil met de bestaande Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) is dat bij de IOAW wel naar het inkomen van de partner wordt gekeken. Het Rijk heeft de invoering echter uitgesteld naar 1 december 2009. Het UWV Werkbedrijf gaat de IOW-regeling uitvoeren. Voor de ISD betekent dit voor 2010 een beperking van de doelgroep. De verwachting is dat het bestand van de gemeente Aa en Hunze, gemeente Assen en gemeente Tynaarlo met 50% zal afnemen. Daarnaast krijgt men voor de 25% eigen risico een budget op basis van historische uitgaven. Het rijk vergoedt 75% van de uitkeringskosten. De afwijking ten opzichte van de begroting voor 2009 komt doordat ervan uitgegaan was, dat de IOW, ingaande 1 januari 2009, was ingegaan.

6.7. Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandige (IOAZ)

Een oudere zelfstandige kan, wegens omstandigheden, het bedrijf moeten beëindigen of verkopen. Hij of zij kan ook gedwongen worden uit het bedrijf of beroep te moeten stappen. De Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ) kan dan uitkomst bieden. De regeling biedt aan ouderen gewezen zelfstandigen tot 65 jaar een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum.

Om voor een uitkering in aanmerking te kunnen komen moet hij/zij onder andere gestopt zijn met zijn/haar werk als zelfstandige. Daarnaast zijn er nog voorwaarden als leeftijd, aantal jaren zelfstandig zijn geweest, bepaald inkomensniveau in de drie jaren voorafgaand aan beëindiging bedrijf.

Het Rijk vergoedt de gemeenten 75% van de uitkeringskosten, daarnaast krijgt men voor de 25% eigen risico een budget op basis van historische uitgaven. De afwijking ten opzichte van de begroting 2009 is dat met name in Assen in 2008 meer oudere zelfstandigen hun bedrijf hebben beëindigd en een beroep gedaan hebben op deze regeling. De begrotingscijfers voor 2010 zijn op de cijfers 2008 gebaseerd. Verder is de verwachting dat door de economische omstandigheden meer oudere zelfstandigen in 2010 een beroep op de regeling zullen doen.

6.8. Buiteninvordering bijstand

Deze post was ter dekking als van dubieuze debiteuren van de ISD de vordering moet worden afgeschreven. Nu er een voorziening dubieuze debiteuren is is een aparte reservering niet meer noodzakelijk.

6.9. Klantaantallen

	Aa en Hunze			Assen			Tynaarlo		
Onderwerp	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Werkklanten		40	43		342	368		54	59
Participatieklanten		122	146		754	811		122	139
Zorgklanten		15	16		93	100		19	17
Jongeren < 27 jaar		18	24		183	195		35	45
Subtotaal		195	229		1.371	1.474		230	260
65+		5	-		65	-		5	-
Zak- & kleedgeld		-	-		99	100		125	125
Totaal aantal klanten	167	200	229	1.328	1.535	1.574	275	360	385

Bovenstaande tabel wordt hieronder vertaald in de begrote uitkeringskosten van 2010. Daarnaast is, zoals reeds eerder vermeld, het budget gebaseerd op de op dit moment bekende budgetten voor 2010. Er is geen rekening gehouden met een eventuele bijstelling van het macro budget als gevolg van de stijgende klantentaantallen.

WWB Inkomensdeel

Inkomensdeel * € 1.000	Voorlopig I-budget 2010	Inschatting debiteuren	Totaal budget	Uitkerings- kosten	Verwacht saldo 2010
Aa en Hunze	1.847	120	1.967	2.923	-956
Assen	16.553	925	17.478	17.891	-413
Tynaarlo	2.443	225	2.668	3.346	-679
Totaal	20.843	1.270	22.113	24.161	-2.048

Aa en Hunze

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Verschil 2009- 2010
Lasten				
WWB Inkomensdeel	2.340	2.204	2.923	-719
Schuldhelpverlening	92	64	115	-51
Bijzondere Bijstand	181	58	70	-12
Langdurigheidstoeslag	0	0	30	-30
IOAW	214	259	120	139
IOAZ	118	131	150	-19
Buiteninvordering bijstand	0	9	0	9
Totaal lasten	2.945	2.725	3.408	-683

Baten				
WWB Inkomensdeel	2.305	2.286	1.967	-319
Schuldhelpverlening	92	64	115	51
Bijzondere Bijstand	181	58	70	12
Langdurigheidstoeslag	0	0	30	30
IOAW	214	259	120	-139
IOAZ	118	131	150	19
Buiteninvordering bijstand	0	9	0	-9
Totaal baten	2.910	2.807	2.452	-355
Saldo	-35	82	-956	-1.038

Assen

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Verschil 2009- 2010
Lasten				
WWB Inkomensdeel	17.845	16.562	17.892	-1.330
Schuldhelpverlening	675	580	844	-264
Bijzondere Bijstand	1.101	583	800	-217
Langdurigheidstoeslag	0	0	230	-230
IOAW	554	233	290	-57
IOAZ	134	47	150	-103
Buiteninvordering bijstand	0	65	0	65
Totaal lasten	20.309	18.070	20.206	-2.136

Baten				
WWB Inkomensdeel	19.020	18.326	17.478	-848
Schuldhelpverlening	675	580	844	264
Bijzondere Bijstand	1.101	583	800	217
Langdurigheidstoeslag	0	0	230	230
IOAW	554	233	290	57
IOAZ	134	47	150	103
Buiteninvordering bijstand	0	65	0	-65
Totaal baten	21.484	19.834	19.792	-42
Saldo	1.175	1.764	-414	-2.178

Tynaarlo

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009- 2010
Lasten				
WWB Inkomensdeel	3.103	2.669	3.346	-677
Schuldhelpverlening	144	120	180	-60
Bijzondere Bijstand	234	183	140	43
Langdurigheidstoelag	0	0	55	-55
IOAW	180	70	100	-30
IOAZ	30	30	45	-15
Buitenvordering bijstand	0	9	0	9
Totaal lasten	3.691	3.081	3.866	-785
Baten				
WWB Inkomensdeel	2.861	2.675	2.668	-7
Schuldhelpverlening	144	120	180	60
Bijzondere Bijstand	234	183	140	-43
Langdurigheidstoelag	0	0	55	55
IOAW	180	70	100	30
IOAZ	30	30	45	15
Buitenvordering bijstand	0	9	0	-9
Totaal baten	3.449	3.087	3.188	101
Saldo	-242	6	-678	-684

7. Handhaving

De kern van het hoogwaardig handhaven is dat klanten zoveel mogelijk vrijwillig de wet naleven. Het doel is om spontane nalevingbereidheid van (potentiële) klanten te bevorderen. In een ideale situatie verstrekt de klant zelf tijdig de volledige en juiste gegevens op basis waarvan de ISD het recht op uitkering kan bepalen. Als deze ideale situatie niet optreedt, zal de organisatie waar nodig actief moeten controleren en sanctioneren. Vanuit dit vertrekpunt zullen de medewerkers van de unit handhaving 75% van hun tijd bezig zijn met controle en preventiewerkzaamheden, de resterende tijd vullen ze met opsporingsactiviteiten. In 2010 zullen 1 of meerdere themacontroles uitgevoerd worden. Een voorbeeld van een themacontrole is een controle op basis van waterverbruikgegevens en huisvestingsgegevens.

Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Lasten				
Aa en Hunze	39	41	21	20
Assen	292	314	141	173
Tynaarlo	45	57	30	27
Totaal lasten	376	412	192	220
Baten				
Aa en Hunze	39	41	21	-20
Assen	292	314	141	-173
Tynaarlo	45	57	30	-27
Totaal baten	376	412	192	-220
Saldo	0	0	0	0

De kosten van het product Handhaving hebben uitsluitend betrekking op uitvoeringskosten. Bij de hoogte van kosten en baten hebben wij rekening gehouden met de aan de gemeenten toegekende extra rijksbaten in 2010 voor hoogwaardig handhaving. Voor Aa en Hunze is dit € 18.171,- voor Assen € 29.866,- en Tynaarlo € 20.028,-. Het verschil ten opzichte van de begroting 2009 komt doordat de unit Handhaving door de reorganisatie geen aparte kostenplaats meer is en in 2010 alleen de loonkosten zijn vermeld en geen overige bedrijfsvoeringskosten.

8. Financiële vertaling van de beleidskaders voor de ISD

Lasten

Beheersproduct Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Inkomenswaarborg				
Meedoen	1.011	1.074	1.334	-260
Bijzondere Bijstand	1.516	824	1.010	-186
Buiteninvordering bijstand	0	83	0	83
Schuldhelpverlening	911	764	1.139	-375
Kwijtschelding	0	0	0	0
Langdurigheidstoelag	0	0	315	-315
IOAW	948	562	510	52
IOAZ	282	208	345	-137
WWIK	194	230	230	0
WWB inkomensdeel	23.288	21.435	24.161	-2.726
Subtotaal	28.150	25.180	29.044	-3.864
Activering & uitstroom				
WWB werkdeel	10.764	8.115	8.547	-432
Bbz	1.885	1.720	2.025	-305
Subtotaal	12.649	9.835	10.572	-737
Wet Inburgering	263	1.083	917	166
Kinderopvang	161	145	236	-91
Bedrijfsvoering (incl. BTW)	7.808	8.214	8.954	-740
Totaal lasten	49.031	44.457	49.723	-5.266

Baten

Beheersproduct Bedragen * € 1.000	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Vershil 2009-2010
Inkomenswaarborg				
Meedoen	1.011	1.074	1.334	260
Bijzondere Bijstand	1.516	824	1.010	186
Buiteninvordering bijstand	0	83	0	-83
Schuldhelpverlening	911	764	1.139	375
Kwijtschelding	0	0	0	0
Langdurigheidstoelag	0	0	315	315
IOAW	948	562	510	-52
IOAZ	282	208	345	137
WWIK	194	230	230	0
WWB inkomensdeel	24.186	23.287	22.113	-1.174
Subtotaal	29.048	27.032	26.996	-36
Activering & uitstroom				
WWB werkdeel	10.764	8.115	8.547	432
Bbz	1.885	1.720	2.025	305
Subtotaal	12.649	9.835	10.572	737
Wet Inburgering	263	1.083	917	-166
Kinderopvang	161	145	236	91
Bedrijfsvoering (incl. BTW)	7.808	8.214	8.954	740
Totaal baten	49.929	46.309	47.675	1.366
Saldo Baten minus Lasten	898	1.852	-2.048	-3.900

8.1. Meerjarenraming

In onderstaande tabel is de raming weergegeven voor de jaren 2010, 2011, 2012 en 2013. Door de vele onzekerheden en ontwikkelingen die er op het gebied van de sociale zekerheid plaatsvinden, zijn de jaren na 2010 gelijkgesteld aan 2010.

Beheersproduct bedragen * € 1000	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Lasten				
Meedoen	1.334	1.334	1.334	1.334
Bijzondere Bijstand	1.010	1.010	1.010	1.010
Buiteninvordering bijstand	0	0	0	0
Schuldhelpverlening	1.139	1.139	1.139	1.139
Langdurigheidstoelage	315	315	315	315
IOAW	510	510	510	510
IOAZ	345	345	345	345
WWIK	230	230	230	230
WWB inkomensdeel	24.161	24.161	24.161	24.161
WWB werkdeel	8.547	8.547	8.547	8.547
Bbz	2.025	2.025	2.025	2.025
WI	917	917	917	917
Kinderopvang	236	236	236	236
Bedrijfsvoering*	8.954	8.954	8.954	8.954
Totaal lasten	49.723	49.723	49.723	49.723

Baten				
Meedoen	1.334	1.334	1.334	1.334
Bijzondere Bijstand	1.010	1.010	1.010	1.010
Buiteninvordering bijstand	0	0	0	0
Schuldhelpverlening	1.139	1.139	1.139	1.139
Langdurigheidstoelage	315	315	315	315
IOAW	510	510	510	510
IOAZ	345	345	345	345
WWIK	230	230	230	230
WWB inkomensdeel	22.113	22.113	22.113	22.113
WWB werkdeel	8.547	8.547	8.547	8.547
Bbz	2.025	2.025	2.025	2.025
WI	917	917	917	917
Kinderopvang	236	236	236	236
Bedrijfsvoering*	8.954	8.954	8.954	8.954
Totaal baten	47.675	47.675	47.675	47.675
Saldo	-2.048	-2.048	-2.048	-2.048

* incl. btw

9. Verplichte paragrafen

Volgens het besluit begroting en verantwoording (BBV) voor gemeenten en provincies dienen een aantal verplichte paragrafen opgenomen te worden in zowel de begroting als de jaarrekening. Voor de ISD gaat het om: bedrijfsvoering, weerstandsvermogen met risicoparagraaf en financieringen. De BBV-paragrafen onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen, lokale heffingen en grondbeleid, zijn niet van toepassing.

9.1. Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering gaat in op relevante ontwikkelingen op dit gebied voor de begroting 2010.

9.1.1. Formatie berekening

Ten behoeve van de formatieberekening voor een bepaald begrotingsjaar legt de ISD een relatie met de begrote klantenaantallen van dat begrotingsjaar. De stijging van het aantal WWB klanten is bij ons merkbaar vanaf eind 2008 en zien in de eerste maanden van 2009 dat de stijging zich gestaag voorzet. De formatie in de begroting 2009 is gebaseerd op een gemiddeld aantal WWB uitkeringen 1.779. Voor 2010 gaan wij in onze calculatie uit van een stijging naar gemiddeld 2.188 uitkeringen per maand.

In 2008 is in samenwerking met externe partners gestart om binnen de ISD personen vanuit een werkloosheidssituatie op te leiden tot klantmanager. Achterliggende gedachte daarbij is dat je als ISD de plicht om zoveel mogelijk mensen op weg naar werk moet helpen, je ook mogelijkheden moet creëren binnen je eigen organisatie. Gestart met zes waarvan vier het gehele traject hebben doorlopen. Voordeel voor de ISD is naast het feit dat deze personen geholpen worden naar nieuw werk, deze ook gemakkelijk inzetbaar zijn omdat men bekend is met de werkprocessen binnen de ISD. Ook het inhuurtarief is gunstig. Aansluitend hierop wordt medio 2009 gestart met een nieuwe groep die een vergelijkbaar traject gaan afleggen. Om ook personen de mogelijkheid te geven om zich administratief te scholen wordt in 2009 ook gestart met een administratief traject. Deze personen gaan dan uit een uitkeringssituatie en worden door de ISD via de externe partner vervolgens ingehuurd. In totaal gaan wij uit dat op deze wijze zeven personen worden ingehuurd. De op- en begeleiding binnen de ISD geschied binnen de reguliere formatie van de ISD en leidt niet tot uitzetting.

Het klantenbestand van de ISD kan voor 75% aangemerkt worden als participatieklant. Een klant die een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Deze groep is het meest gebaat bij een op de persoon gericht aanpak die voor de organisatie arbeidsintensief is. Door de huidige economische omstandigheden zal het nog meer van de organisatie verlangd worden om de klant terug te leiden naar betaald werk.

	2006	2007	2008	2009	2010
Totale formatie	113,58	107,61	102,91	102,16	114,30

9.1.2. Externe financiering loonkosten

Een deel de loonkosten wordt jaarlijks extern gefinancierd. Daarbij moet gedacht worden aan een ziekte-uitkering na bevalling, uitvoeren van werkzaamheden door ISD personeel voor externen, bijdragen van het rijk voor uitvoeringskosten e.d.

In 2008 is van een aantal teams een deel van de salariskosten gedekt uit het WWB werkdeel. Het betrof hier werkzaamheden die betrekking hadden op het reïntegreren van klanten. Werkzaamheden die we ook hadden kunnen uitbesteden aan reïntegratiebureaus. Op deze wijze wordt voorkomen dat het WWB werkdeel-budget onderbenut wordt. Reeds in 2009 zal moeten worden gekeken of doorgaan moet worden met deze medefinanciering van de loonkosten omdat het budget niet onuitputtelijk is. In 2009 is afgesproken dat het Werk-leerloket structureel ten laste van het Participatiebudget komt.

9.1.3. Klantmanagement

Het project klantmanagement wordt binnen Baanzicht uitgevoerd samen met de ketenpartner UWV Werkbedrijf. De klanten merken niet meer door welke instantie ze geholpen worden. Door dit samen, slimmer en sneller te doen helpen wij onze klanten zo snel mogelijk naar werk helpen. Al vanaf 2007 zijn we bezig met het opzetten van integrale teams. In 2009 is Baanzicht het eerste 100% werkplein van Nederland. Het concept klantmanagement zal in 2009 en 2010 nog verder ingevuld worden. Verder wordt gedacht aan het opzetten van een mobiliteitscentrum voor werknemers die op het gebied van de sociale wetgeving in de regio werkzaam zijn.

9.1.4. Administratieve lastenverlichting.

Steeds blijven wij bezig om de processen slimmer en eenvoudiger te maken. Voor de klant moet de drempel om een beroep te doen op een voorziening zo laag mogelijk zijn. De klant moet daarbij zo weinig mogelijk gehinderd worden door veel administratieve rompslomp.

Er is reeds veel gebeurd in de afgelopen tijd zoals aanvraagprocedures voor meedoenpremies, algemene- en bijzondere bijstand en kwijtschelding. In 2009 en ook 2010 zullen we voor alle integrale processen (dus binnen Baanzicht) administratieve lastenverlichting doorvoeren. De directie van de ISD legt zichzelf hierbij een efficiency korting op van vijf fte.

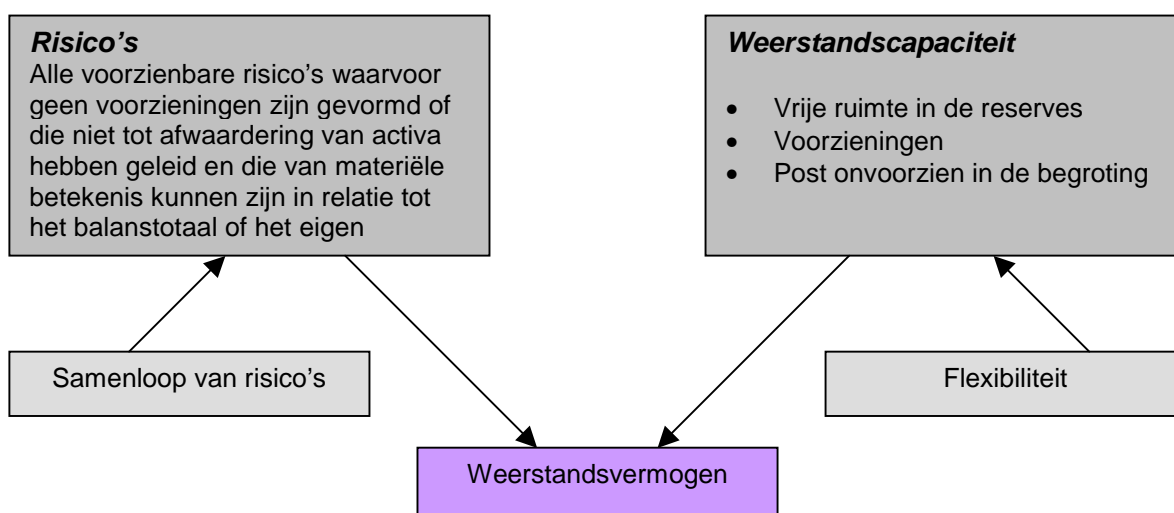
9.1.5. Samenwerking in Baanzicht

De ISD werkt in het gebouw Baanzicht samen met het CWI en UWV, vanaf 1 januari 2009 UWV Werkbedrijf geheten door de fusie van CWI en UWV. De samenwerking heeft zich inmiddels uitgebreid of geïntensiveerd zodat de klant de organisatie nog meer als één organisatie ervaart. De klant wordt integraal bedient door teams die bestaan uit medewerkers van het UWV Werkbedrijf en de ISD zoals het jongerenloket tot 27 jaar, het werkgeversteam, werkcoaches voor klanten met geen of geringe afstand tot de arbeidsmarkt, competentietestcentrum, standby team en balie. In 2009 zal ook het zelfstandigenloket gerealiseerd worden.

Baanzicht is koploper in Nederland als het gaat om integrale klantbenadering.

9.2. Weerstandsvermogen

Schematisch kan de samenhang tussen risico's, weerstandsvermogen en reserves/voorzieningen als volgt worden weergegeven:

9.2.1. Reserve Bedrijfsvoering

Op begrotingsniveau neemt de ISD geen bijdrage mee ten behoeve van de voeding van het weerstandsvermogen. Wij zullen alleen een storting in deze reserve doen als wij een positief exploitatieresultaat behalen op dit onderdeel. De bedrijfsvoeringsreserve is gemaximeerd tot 5% van de totale bedrijfsvoeringsbegroting. Deze neerwaartse bijstelling van het percentage is gebaseerd op de in 2007 uitgevoerde evaluatie van de ISD.

9.2.2. Voorziening Bijstandsdebiteuren

De ISD scoort hoog op het gebied van de inning van onterecht verstrekte gelden vanuit door ons uitgevoerde wettelijke regelingen. De voorziening voor bijstandsdebiteuren wordt gevuld door stortingen. Reeds enige jaren hanteren wij daarvoor een percentage van 20% van het uitstaande vorderingstotaal. Ook voor de begroting 2010 hanteren wij dit percentage. Om de inningsrisico's te minimaliseren wordt jaarlijks bekeken of er onttrekkingen nodig zijn uit de voorziening voor bijstandsdebiteuren.

9.2.3. Overige producten

Ten aanzien van de overige producten geldt dat reserves en voorzieningen voor deze onderdelen bij de deelnemende gemeenten zijn ondergebracht. Hierbij moet opgemerkt worden dat alle gelden in het kader van het Werkdeel WWB en de Wet Inburgering geormerkte gelden zijn en beschikbaar moeten

blijven voor de doelgroep vanuit bovenstaande wettelijke regelingen. Omdat de ISD verantwoordelijk is voor de verantwoording richting het ministerie moeten alle uitgaven via de ISD lopen.

10. Risicoparagraaf

Hieronder een inventarisatie van de risicogebieden relevant voor de beleidsuitvoering en de financiële positie van de ISD. Daarnaast een risico analyse op de specifieke producten.

10.1.1. Klantenaantallen

De begrote klantenaantallen voor 2010 zijn gebaseerd op een stijging van het klantenaantal van 8% in 2009 en nog eens 6% in 2010. Hierbij is het klantenaantal op 31 december 2008 het uitgangspunt. Gezien de huidige onzekere conjuncturele situatie zal de ISD de ontwikkeling van het klantenbestand uitgebreid volgen en de deelnemende gemeenten hierover informeren. In 2010 is deze ontwikkeling een belangrijk (financieel) risico voor de deelnemende gemeenten. Naast onze eerst genoemde informatieplicht, zal de ISD, in 2009 al starten met speciale projecten om zoveel mogelijk klanten uit de uitkering te houden. Ook deze effecten zullen periodiek gemonitord worden en de resultaten zullen opgenomen worden in de periodieke bestuursrapportages.

10.1.2. Risicogebieden bedrijfsvoering

In relatie met het klantenbestand is de omvang en daarbij kosten van het personeelsbestand een belangrijk risico. De eerste gevolgen van de 2008 ontstane wereldwijde economische crisis waren eind 2008 het eerst merkbaar. De ingezette daling van ons WWB bestand stagneerde en vertoonde weer een stijging. Uitstroom bleef achter en instroom in de WWB loopt op. Dit zal organisatorische aanpassingen in de formatie tot gevolg hebben als de toename zich op de wijze voortzet.

Het beleid van de ISD is erop gericht dat alle klanten "meedoen" aan de samenleving. Dit binnen de mogelijkheid van de klant. Voor de één zal dit maximaal een parttime betaalde baan zijn, voor de ander enige uren vrijwilligerswerk. Dit beleid vergt een intensieve en persoongerichte aanpak. De organisatie van de ISD heeft voor dit beleid haar klanten onderverdeeld in groepen als jongeren tot 27 jaar (Perron J), werklant en participatieklant. Het risico is dat deze aanpak door de intensieve persoonsgerichte aanpak met name bij klanten die ver buiten de samenleving staan meer formatie met zich meebrengt. In de begroting 2010 is geen voorziening opgenomen van kosten van ontslagvergoedingen opgenomen, wel een bedrag voor kosten van voormalig personeel. Deze kosten zijn ontstaan doordat personeel (gedeeltelijk) vervroegd is uitgetreden.

Voor het berekenen van de loonkosten hanteren wij het systeem van loonsombudgettering. De verwachte salariskosten wordt berekend naar functieschaal met anciënniteit 11. Omdat veel personeel reeds in de uitloopschaal zit, lopen wij het risico dat de totale werkelijke kosten hoger uit zullen vallen. De verdere samenwerking in Baanzicht verband kan ook een mogelijk risico vormen voor de bedrijfsvoering. De ontwikkelingen na de fusie van het CWI met het UWV tot UWV Werkbedrijf brengt onzekerheden met zich mee in omvang en inzet. De ingezette integrale aanpak kan hierdoor onder druk komen te staan. Genoemde risicogebieden in de bedrijfsvoering zullen ook opgenomen worden in de bestuursrapportages.

10.1.3. Financieringssystematiek WWB

Inkomensdeel

Het ministerie van SZW heeft met de gemeenten een meerjarig budget voor het I-deel voor de periode 2008 tot en met 2011 afgesproken. Dit macrobudget wordt naar boven of naar beneden bijgesteld als een bandbreedte van 12.500 huishoudens wordt overschreden. Verder wordt het budget wel gecorrigeerd voor loon- en prijseffecten en eventuele effecten van rijksbeleid. Doordat de landelijke toeloop op de regeling zal waarschijnlijk de bandbreedte worden overschreden waardoor het macrobudget zal stijgen. Aan de andere kant is het thans onduidelijk welke ingrepen het kabinet zal doen om de gevolgen van huidige economische crisis op te vangen. Blijft daarbij het I-deel buiten schot of zal het macrobudget naar beneden bijgesteld worden? Momenteel zijn er nog veel onzekerheden. Wij hebben in deze begroting dan ook geen rekening gehouden met eventuele verhoging van de budgetten. Wij blijven de ontwikkeling op dit gebied ook in 2010 nauwlettend in de gaten houden.

In 2008 waren er tekorten op het I-deel bij de gemeente Aa en Hunze en Tynaarlo. De verwachting is dat in 2010 bij alle drie de gemeenten er een tekort zal ontstaan. Uitgaande van verwachte stijging van het aantal klanten en ongewijzigd macrobudget. Om de financiële risico's voor de gemeenten enigszins op te vangen heeft het rijk de meerjarig aanvullende uitkering (MAU) ingevoerd. In 2008 heeft Tynaarlo voor het eerst een beroep gedaan op de regeling waarbij, onder voorwaarden, het risico beperkt wordt tot minimaal 2,5% van het jaarbudget. Een toetsingscommissie oordeelt of Tynaarlo aan de voorwaarden heeft voldaan. Ook voor 2010 kan Tynaarlo weer een beroep doen op de MAU. Aa en Hunze en Assen komen niet voor de regeling in aanmerking omdat er geen meerjarig tekort is. Wel is

het zo dat voor alle gemeenten in Nederland geldt dat het financieel risico in principe begrenst is op 10% van het budget. Heeft men een hoger tekort op de uitkeringen dan kan men in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering vanuit het ministerie van SZW.

Werkdeel

Vanaf 2009 vormt het WWB werkdeel tezamen met de rijksbijdragen voor integratie en voor volwasseneneducatie het Participatiebudget. Het budget wordt gevoed uit geldstromen van drie verschillende departementen. Voor elke geldstroom geldt een specifieke verdeelsleutel. Deze verdeling geschiedt deels op basis van output-verdeelmaatstaven voor inburgering en educatie en deels op basis van een model dat de gemeentelijke behoefte aan middelen ter bevordering van uitstroom uit de bijstand indiceert. Ook hiervoor is het macrobudget meerjarig met het rijk afgesproken. Door ontschotting kunnen de middelen efficiënter ingezet worden. Tot 2010 geldt nog dat de middelen voor educatie-opleidingen besteed moeten worden bij regionale opleidingscentra (ROC's). In 2010 moeten de middelen nog wel besteed worden bij de ROC's maar kan ook voor reïntegratie of inburgeringsvoorzieningen. In 2011 vervalt deze bestedingsplicht.

Mede gezien de extra inzet van de ISD in 2008 en ook de geplande inzet voor 2009 en 2010 kan er een tekort ontstaan aan reïntegratiemiddelen. Hierbij speelt mee dat binnen het participatiebudget gemeenten individuele keuzes kunnen maken. Bijvoorbeeld door meer gelden te steken in integratie of volwasseneneducatie. De ISD zal dan ook periodiek de ontwikkeling van de kosten van reïntegratie en het geven van prognoses de gemeenten op de hoogte houden. Tenslotte is er onduidelijkheid wat de gevolgen zijn voor het macrobudget in relatie met de huidige economische crisis. Op het moment van totstandkoming van deze begroting is dit voor de ISD nog onduidelijk.

10.1.4. Digitaal Klant Dossier

Het digitaal klant dossier bevindt zich in de tweede fase. Doel is dat de gegevens van de klant eenmalig worden vastgelegd. Instanties als de ISD kunnen vervolgens deze gegevens inlezen in de eigen applicaties. Voor klant en instanties leveren dit voordelen op. Onduidelijk is wat naast de kosten de gevolgen zijn voor de processen binnen onze organisatie.

10.1.5. Schuldhulpverlening

De kosten van schuldhulpverlening zullen de komende jaren sterk toenemen. De GKB verwacht een stijging van zo'n 25%. Hierbij wordt door de GKB een directe relatie gelegd met de gevolgen van de kredietcrisis. Daarnaast is de GKB, samen met gemeenten en ISD actief geweest in voorlichting en informatieverschaffing, met als doel om te voorkomen dat mensen de GKB niet weten te vinden en op deze manier in problematische schulden belanden. Ook hierdoor wordt de toeloop richting GKB verklaard. Gezien de huidige onzekere ontwikkelingen zien we de kostenbeheersing van de schuldhulpverlening als een belangrijk financieel risico. Wij geven hier dan ook extra aandacht door het voortdurend monitoren van de kosten en informatieverstrekking in de bestuursrapportages.

10.2. Financiering

10.2.1. Risicobeheer

Risicobeheer omvat alle activiteiten die zich richten op het beheersen van financiële risico's, te weten: het kasgeldlimiet, renterisico en kredietrisico.

10.3. Kasgeldlimiet

Verwachting is dat het kasgeldlimiet voor 2010 niet wordt overschreden.

10.4. Renterisico

Met de BNG is een overeenkomst afgesloten dat over het rekening courant tegoed tot € 500.000 0,25% rente wordt vergoed en boven dit bedrag wordt het daggeldrentetarief berekend, die gebaseerd is op het interbancaire tarief met een afslag van 0,25% op jaar basis. De verwachting is dat in 2010 geen leningen zullen worden aangetrokken en het streven is om geen debetstand op de rekening courant te creëren. Verder zullen er geen beleggingen plaats vinden. Rente risico is dus minimaal. Verwachting is dat het rentepercentage iets gaat stijgen, dit is gunstig voor de rentebaten.

10.5. Kredietrisico

Indien er gelden worden uitgezet dan zal dit gebeuren bij instellingen met minimaal een A rating.

10.5.1. Treasury

Het beleid van de ISD voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het 'treasurystatuut Intergemeentelijke Sociale Dienst Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo'. Daarbij is rekening gehouden met de meting en beoordeling van het renterisico. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het renterisico op korte termijn en lange termijn. Voor de beheersing van het renterisico op de lange termijn hanteert de Wet FIDO een renterisiconorm. Voor de beheersing van het renterisico op korte termijn hanteert de Wet FIDO een kasgeldlimiet. De financiering omvat het aantrekken van de benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar.

Sinds de oprichting van de ISD in 2005 heeft de organisatie altijd correct voldaan aan de renterisiconorm en de kasgeldlimiet, dit zal ook voor 2010 het geval zijn.

10.6. Leningen

In oktober 2005 zijn twee leningen afgesloten ter financiering van de kosten voor verbouwing en inrichting van het kantoorpand. Hier is de gulden financieringsregel toegepast om de looptijd van de lening parallel te laten lopen met de afschrijvingstermijn van de investeringen. Het was in 2005 een gunstig klimaat op rentegebied om leningen voor een langere periode aan te trekken. De verwachting is dat in 2010 geen nieuwe leningen worden aangegaan.

10.6.1. Kasbeheer

Kasbeheer is een deelfunctie van treasury en omvat het beheer van de geldstromen en daaruit voortvloeiende saldi en liquiditeitsposities tot twee jaren.

10.7. Geldstromen

De kasstromen zijn onder te verdelen in onzekere en zekere stromen. De meeste kasstromen hebben een zeker karakter namelijk de te ontvangen subsidies van het rijk en de bevoorschotting van de gemeenten.

Onzeker is de binnenkomende geldstroom van de debiteurenontvangsten. Goede incasso maatregelen zijn in 2008 verder ontwikkeld. De uitgaven van uitkeringen en belastingen en kosten uitstroomtrajecten zijn aan de hand van cliëntaantallen goed te voorspellen en de personele lasten zijn stabiel.

10.8. Saldobeheer

Het saldobehoor is eenvoudig doordat er nog wordt gewerkt met één bankrekening. Het streven is om een creditsaldo op betaalrekening aan te houden. Hiervoor moet het uitgavenpatroon parallel of later worden gevaluteerd dan de inkomsten

10.9. Administratieve organisatie en interne controle

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden omtrent de administratieve organisatie en de interne controle zijn vastgelegd in het treasury statuut. Voor wat betreft de informatievoorziening zal in de kwartaalmarap de noodzakelijke treasury gegevens worden weergegeven. Om een zo nauwkeurig mogelijk prognoses te maken van de toekomstige liquiditeitspositie van de organisatie voor een bepaald periode is in 2009 een liquiditeitsplanning geïmplementeerd. Hiervoor is een adequate informatievoorziening vanuit de organisatie noodzakelijk.

11. Bedrijfsvoeringsbegroting

Onderdeel (bedragen in euro's)	Rekening 2008 excl. BTW	Begroting 2009 excl. BTW	Begroting 2010 excl. BTW	Vershil 2009- 2010
Personeelskosten	5.835.927	5.528.117	6.240.030	711.913
Beheerskosten	2.583.644	1.200.139	2.555.883	1.355.744
Variabele kosten	192.591	287.215	192.591	-94.624
Vaste kosten		823.191		-823.191
Totaal	8.612.162	7.838.662	8.988.504	1.149.842
Dekking anders	1.011.077		657.244	
Totaal kosten bedrijfsvoering voor gemeenten	7.601.085		8.331.260	

11.1. Personeelskosten

Voor 2010 hebben we een relatie gelegd tussen de huidige formatie, ultimo februari 2009, en een nieuw ontwikkeld formatiecalculatiemodel. Kern van het nieuwe model is een splitsing tussen taken, die we doormiddel van normtijden kunnen meten en anderzijds een zogenaamde caseload benadering voor de groep medewerkers die klanten begeleiden naar werk en participatie. Voor wat betreft de normtijden is gebruik gemaakt van de uitkomsten van het project administratieve lastenverlichting. Dit project leverde alleen al bij de aanvraag van een uitkering een besparing op van 115 minuten per aanvraag. De nieuwe normtijden zijn dan ook bepalend voor de formatie, van het onderdeel inkomen en uitkeringadministratie. Daarnaast is voor de klantmanagers werk, jongeren en participatie voor een zogenaamde caseload benadering gekozen. Hiervoor is informatie gezocht bij andere organisaties en op basis hiervan is voor de jongeren klantmanager een caseload van 50 en voor werk en participatie een caseload van 60 vastgesteld. Het gaat hierbij om actieve klanten, in werkelijkheid zal de caseload hoger zijn, o.a. met IOAW en zorgklanten. Een caseload van 60 actieve klanten is voor onze organisatie naar verwachting goed werkbaar. Van onze klantmanagers verwachten wij dat ze actief met de klanten aan de slag gaan. Het gaat hierbij om intensieve begeleiding, motiveren en stimuleren. Het bieden van maatwerk aan de individuele klanten waarbij creativiteit, flexibiliteit en innovativiteit wordt verwacht van onze klantmanagers. Een pro actieve houding. Gezien al deze facetten is voor dit onderdeel dan ook voor de caseload berekening gekozen. Het bieden van maatwerk en de activiteiten die je daarbinnen als individuele klantmanager doet zijn niet in normtijden uit te werken. De nieuwe individuele benadering van onze klanten is een stuk arbeidsintensiever dan onze oude rol, waarbij de nadruk lag op het rechtmatig verstrekken van een uitkering. Op basis van de uitkomst van het model hebben komen wij uit op een formatie van 119,30 fte.

Efficiency taakstelling

Door het uitvoeren van een tweede administratieve lastenverlichting project leggen wij ons zelf een efficiency taakstelling op van vijf fte. Wij denken dit te behalen door de integrale werkprocessen binnen Baanzicht (dus inclusief de processen van UWV werkbedrijf) beter te stroomlijnen. Daarnaast moet de tweede fase van het digitaal klant dossier (DKD2) ruimte opleveren binnen onze dienstverlening aan de klant. Dit alles onder het motto: slimmer, simpeler en sneller. De genoemde vijf fte is gebaseerd op onze ervaring met het eerste project administratieve lastenverlichting. Door deze intern efficiency taakstelling komt de totale begrote formatie uit op 114,30. Dit is een stijging met 11,11 fte ten opzichte van de begroting 2009 in kosten +€ 580.000.

Onderstaand tabel geeft inzicht in de formatie in 2010 per onderdeel en de verwachte besparing door de efficiency:

	Gem. aantal WWB-klanten	Benodigde formatie	Efficiency taakstelling	Formatie 2010
Jongeren < 27 jaar	264	5,60	-	5,60
Werk	470	5,00	-	5,00
Participatie	1.095	15,68	-	15,68
Zorgklanten	134	3,00	-	3,00
Zelfstandigen		2,50	-	2,50
Inkomen claim	225	6,56	-1,00	5,56
Inkomen administratie		13,52	-1,00	12,52
Overige		67,44	-3,00	64,44
Totaal	2.188	119,30	-5,00	114,30

Voor het bepalen van de formatie voor 2010 hebben we rekening gehouden met het verkleinen van onze flexibele schil (tijdelijk personeel). In de praktijk werd langdurig tijdelijk duur personeel ingehuurd op vitale werkplekken. Uit kostenoverweging zullen er in 2009 dienstverbanden aangegaan worden met een aantal medewerkers in plaats van inhuur. Door personeel intern op te leiden hebben wij invloed op de kwaliteit van onze medewerkers. Dit tijdelijk personeel denken wij te kunnen halen uit het reeds eerder aangehaalde opleidingstraject tezamen met een externe partner. Hierbij wordt actief gezocht naar geschikte kandidaten binnen ons klantenbestand. Daarnaast hebben wij ons ziektevervanging budget naar beneden bijgesteld. In het verleden gingen we uit van een ziekteverzuim percentage van 7%. Voor 2010 gaan we uit van een percentage van 4%. Tezamen met minder inhuur levert dit een besparing op van ruim € 200.000,-.

In 2007 is er een tweejarige CAO afgesproken. De CAO loopt op 1 juni 2009 af. Er is op het moment van het ter perse van de begroting nog geen nieuwe CAO tot stand gekomen. Wij voorzien echter een salarisverhoging van 1,5% in 2009 en 1% in 2010. Met de CAO verhoging gaat een bedrag gemoeid van ruim € 121.000.

Tenslotte worden een aantal bedrijfsvoeringskosten op een andere wijze gefinancierd. Het gaat hierbij om de kosten van de volgende projecten: Werken voor de Stad, Werken op locatie in Gasselternijveen en het werkgeversteam. Deze kosten worden gefinancierd uit het werkdeel van het participatiebudget van de betreffende gemeenten. Daarnaast zit in het budget van de Wet Inburgering een component voor de bedrijfsvoering. Een deel van de kosten van onze bedrijfsvoering wordt rechtstreeks gedekt uit dit budget. In totaal gaat het om een bedrag van € 658.000 aan bedrijfsvoeringskosten die niet ten laste van de gemeenten worden gebracht.

11.2. Overige bedrijfsvoeringskosten

Daarnaast is er een landelijke ontwikkeling gaande op ICT gebied. De centrale overheid vraagt aan de lagere overheden om steeds meer te registreren. Om aan de vraag van de centrale overheid te kunnen voldoen, dienen onze ICT toepassingen hierop te worden ingericht. Met de realisatie van alle ICT toepassingen is structureel een bedrag van ongeveer € 340.000 gemoeid. Alleen al de kosten van de integrale dienstverlening binnen Baanzicht kosten € 170.000,-. Daarnaast zijn de kosten van een aantal bestaande applicaties structureel gestegen en zijn de kosten van de Wegwiesers opgenomen in deze begroting. Om de kosten van automatisering, vooral daar waar het gaat om integrale dienstverlening, te drukken zoeken wij naar subsidie mogelijkheden. Mochten onze inspanning op dit gebied slagen, zal dit voordeel in mindering worden gebracht op de gemeentelijke bijdrage.

In deze begroting zijn de kosten van communicatiemiddelen opgenomen. Het gaat hierbij om een bedrag van € 50.000,-. De kosten van dit onderdeel zijn de afgelopen jaren sterk gestegen, mede als gevolg van de uitgebreide communicatiemiddelen voor het Meedoen beleid. Daarnaast wordt van ons verwacht dat wij een duidelijke dienstverlening bieden. Goed communicatiemateriaal is hierbij van essentieel belang.

Met de stijging van kosten van verzekeringen, overige uitgaven, prijsindexatie stijgen de overige bedrijfsvoeringskosten¹ gezamenlijk met € 564.000 .

---

¹ Onder overige bedrijfsvoeringskosten, vallen beheerskosten, variabele kosten en vaste kosten

12. Verdeling bedrijfsvoeringkosten ISD

De verdeling van de bedrijfsvoeringskosten vindt plaats op basis van een verdeelsleutel. Deze sleutel is in 2008 door het bestuur vastgesteld op de verdeling van de begroting 2008. Op basis van deze uitspraak en de geringe verschillen indien wij nieuwe wegingen maken, stellen wij voor deze verdeling te blijven hanteren. Voor de begroting 2010 is dan ook uitgegaan van de percentages van 2008.

	Bijdrage Percentage
Aa en Hunze	10,49%
Assen	77,65%
Tynaarlo	11,86%
Totaal	100,00%

Op basis van het berekende bijdrage percentage per gemeente is de doorberekening van de bedrijfsvoeringskosten als volgt:

	Totaal bijdrage excl. btw	BTW bedrijfsvoering	Totaal bijdrage incl. btw
Aa en Hunze	873.949	65.274	939.223
Assen	6.469.223	483.179	6.952.402
Tynaarlo	988.087	73.799	1.061.887
Totaal	8.331.260	622.252	8.953.512

BTW

In onderstaand overzicht wordt de BTW apart inzichtelijk gemaakt per deelnemende gemeente.

Onderdeel	Aa en Hunze	Assen	Tynaarlo	Totaal
Bedrijfsvoering	65.274	483.179	73.799	622.252
BTW Programmakosten	51.401	380.485	58.114	490.000
Totaal	116.675	863.664	131.913	1.112.252